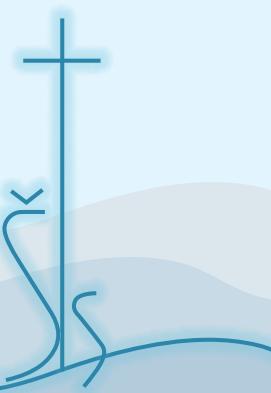

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

God. 2022./LII.

Br. 4/207

Sadržaj

Riječ uredništva.....	3
Riječ provincijske predstojnice	5

IZ GENERALATA

O stotoj obljetnici podjele Družbe na provincije.....	6
Došašće 2022.....	8

IZ PROVINCIJALATA

Duhovne vježbe 2023.....	10
Obavijesti	11

ZBIVANJA I OSVRTI

Hvaljen budi, Gospodine moj!.....	12
Prigodna priredba u Arbanasima.....	13
Idite k Josipu!	14
Radost zajedništva sestara s privremenim zavjetima	15
Proslava 100. obljetnice osnutka Provincije Presvetog Srca Isusova Školskih sestara franjevaka Krista Kralja	16
Nositeljice nade u svijetu	17
Pozdravni govor prilikom otvaranja simpozija.....	20
Pozdravni govor Vrhovne predstojnice	22
Iz homilije.....	24
Molitva vjernika.....	28

JEKA IZ AFRIKE

Blagoslov nove redovničke kuće u Rwanyeni	30
Svjetski dana misija i 40. obljetnica bolnice u Luhwinji.....	32

BOŽIĆNE ČESTITKE

Božićne čestitke.....	33
-----------------------	----

NAŠI POKOJNICI

S. M. Branimira Čarić	38
Sestre naše Družbe	39

Riječ uredništva

Neki su dani drugačiji i neka vremena značenjem bremenitija od drugih.

Proteklo razdoblje u životu naše Provincije obilježili su važni događaji koji nas podsjećaju kako se u običnosti svadana utiskuje pečat iznimnosti na lenti vremena, koja se jasnije sagledava i dublje proniče tek s određenog vremen-skog odmaka. Za nama je proslava 100. obljetnice osnutka Provincije čiji odjek donosimo u posebnom prilogu. U znaku stote obljetnice je i prigodna okružnica vrhovne predstojnice u kojoj se uz govor o povijesnoj podijeli Družbe na provincije dotiče i suvremena zbilja spajanja provincija.

Znakovito je da u Jubilejskoj godini naše sestre na afričkom tlu započinju život u novoj zajednici, u novoj državi, u Ugandi o čemu možete pročitati u ovom broju, dok se između redaka dâ iščitati znak: Božja providnost i u drugom stoljeću Provincije nastavlja pisati povijest bivanja s nama i po nama. Neka je sve *u slavu svetog Srca, u kom je jedin spas.*

Ispreplitanje prošloga i započinjanja novoga, dinamika zahvalnosti za minulo i iščekivanja onoga što se ima zbiti, obilježava naš ovogodišnji hod kroz došašće. Dok kontempliramo Onoga koji je došao i trajno dolazi, molimo i sve činimo da nas nađe budne i (u)čini pripravnima nositi nadu današnjem svijetu.

Čestit Božić i blagoslovljenu novu godinu žele

sestre iz Uredništva

S NEBA SIĐE
ISTINITI MIR I
ZASINU DAN OTKUPLJENJA

Riječ provincijske predstojnice

Drage sestre!

Započele smo novu liturgijsku godinu od koje očekujemo možda više nego smo spremne uložiti. Uz očekivanja, koja mogu biti prevelika i nerealna, dobro je da nam pogled bude uperen prema visinama, budućnosti, nadi. Liturgijski tekstovi koje slušamo ovih dana govore nam o dolasku vremena koje će biti drugačije od ovoga u kojem živimo. To vrijeme bit će Božje djelo i upravo zbog toga vrijeme sklada u nama i oko nas. No, za tu novu zbilju punine potrebno je staviti točku na staro, napustiti što je prošlo te s velikom voljom udahnuti novi duh.

Samо zajednički hod prema budućnosti može donijeti svakoj od nas zadovoljstvo u vlastitom životu. Božja matematika uvijek je suprotna ljudskoj: ulažući u zajedničko ne gubimo osobno, nego naprotiv, umnožava se osobno ispunjenje.

s nepoznatim, čiju tajnovitost doživljavamo istovremeno kao divljenje i strah. Neka nam pomiješani osjećaji posluže kao poticaj da se uputimo novim stazama, koje najprije treba poravnati, svjesne da je velika milost od Boga to što možemo uvijek iznova započinjati.

Visoke obljetnice podsjećaju nas na sve sestre Provincije koje su svojim životom stvorile temelj onoga što baštinimo i dalje stvaramo. Vjerujem da nas sjećanje na njih dovodi do dubokog poštovanja zbog uloženog truda u dobro Provincije i teškoga života koji su imale. Neka ih dobri Bog nagradi za svaku isplakanu suzu i proživljenu tegobu iz koje su izišle jače i vjernije Božjem poslanju. Njihova hrabrost i ustrajnost treba nam svakodnevno služiti kao svjetionik koji nas u tami osvjetjava i vodi. Proslava utemeljenja Provincije prigoda je da se zapitamo što nam je proteklo stoljeće života donijelo? Jesmo li nakon 100 godina života Provincije doživjele zrelost? Ako jesmo, onda bismo trebale umjeti odgovoriti jesmo li sretne, zadovoljne osobnim redovničkim životom i životom drage nam Provincije. Uz zahvalnost za darovana dobra u minulom stoljeću, ostaje nam trajan zadatak preispitivanja i iznalaženja primjerenih načina služenja kako bi se i po nama danas nastavilo ovo Božje djelo.

Samо zajednički hod prema budućnosti može donijeti svakoj od nas zadovoljstvo u vlastitom životu. Božja matematika uvijek je suprotna ljudskoj: ulažući u zajedničko ne gubimo osobno, nego naprotiv, umnožava se osobno ispunjenje.

Drage sestre želim vam blagoslovjen Božić i sretnu novu 2023. godinu!

s. Lidija Bernardica Matijević

IZ GENERALATA

Prot. n. 344c/2022

Grottaferrata, 4. studenoga 2022.

Svim sestrama Družbe

O stotoj obljetnici podjele Družbe na provincije

(18. studenoga 1922. – 18. studenoga 2022.)

Drage sestre!

Godine 1922. Sveta Stolica je *Decretum Laudis* priznala našu Družbu redovničkom ustanovom papinskoga prava i odobrila prve Konstitucije (Sveta kongregacija za redovnike br. L.68-2393/18 od 9. svibnja 1922.). Iste godine na temelju molbe M. Lidvine Purgaj Družba je podijeljena na provincije dopisom Svetе kongregacije za redovnike br. 5786/22 od 18. studenoga 1922. godine. Prve četiri provincije bile su: Slovenska provincija sa sjedištem u Mariboru, Hrvatska provincija sa sjedištem u Splitu, Talijanska provincija sa sjedištem u Tomaju i Sjeverno-američka provincija sa sjedištem u Chicagu. Kasnije su nastajale druge provincije i Rimska regija, svaka u svom ritmu i u vlastitim okolnostima života i djelovanja. Ove godine u studenome slavimo stoljetni jubilej triju provincija. Četvrta, Tršćanska provincija, svoju je stogodišnjicu obilježila u mjesecu ožujku ove godine te je nakon toga pripojena Mariborskoj provinciji.

Sve ima svoje doba, i svaki posao pod nebom svoje vrijeme, veli Propovjednik (Prop 3,1). I naša Družba ima svoje doba, vrijeme nastanka, vrijeme rasta, vrijeme grananja i širenja... koje je zahtijevalo odgovarajuće odluke u svrhu usklađivanja i povezivanja sestara i apostolskog djelovanja, poštujući različite kulture i unoseći u njih radost Evangelja u franjevačkom duhu, slijedeći primjer utemeljiteljice Majke Margarite Pucher i prvih sestara.

Doista, sve ima svoje doba. Prije sto godina bilo je *vrijeme dijeljenja*, a stoljeće poslije *vrijeme spajanja, ujedinjenja pojedinih provincija*. Gledano ljudskim očima, prvo se čini ispunjeno nadom, a drugo bi se moglo činiti beznadnim. Zar je tako u Božjim očima? Sve što se čini s pouzdanjem u Božju providnost, razboritim prosuđivanjem, nosi svoje plodove koji nam nisu odmah vidljivi. Naša povijest se zrcali u povijesti Sina Božjega koji je bio potpuno predan u ruke Očeve, živio je od Njegove ljubavi i istu ljubav prenosi na nas u svim našim životnim okolnostima. U svom zemaljskom životu Isus se suočavao s mnogim poteškoćama, nerazumijevanjem, neprihvaćanjem, a njegova smrt izgledala je poput neuspjeha. Ono što ga je nosilo bila je ljubav Očeve i želja da izvrši Očev plan. I mi smo pozvane u *svako*

doba živjeti od Očeve ljubavi snagom Kristova Duha i utkati je u životne (ne)prilike, da se u svemu proslavi Bog.

Svoje predanje Bogu po zavjetima počinjemo riječima: *Na hvalu i slavu Presvetog Trojstva!* Dobro je posviješćivati da radimo i živimo ne za sebe nego za Božju slavu te sa psalmistom ponizno moliti: *Ne nama, Gospodine, ne nama, već svom imenu slavu daj zbog ljubavi i vjernosti svoje* (Ps 115,1). Tada naše djelovanje ima dinamiku i logiku koja dolazi odozgor, tada nosi plodove koji vode u život vječni. Pa i onda kada smo u traženju ili hodimo sporim korakom, kada nismo apostolski aktivne, svoju nemoć i trpljenje možemo utkati u Kristovo pashalno otajstvo.

Stoga, spominjući se stote godišnjice nastajanja provincijâ i proživljavajući tegobe spajanja jedne od njih, ne budimo obeshrabrene, nego se pune nade okrenimo budućnosti i živimo svoje predanje Ocu osluškujući potrebe vremena i djelujući prema vlastitim mogućnostima.

Isus Krist jučer i danas isti je - i uvijeke (Heb 13,8). On je onaj koji vodi našu prošlost, sadašnjost i budućnost. Naše poslanje je znati biti budne i s čežnjom u srcu čekati Gospodina, ići mu u susret. Biti znak žive nade koja snagu crpi u mudrosti Njegova križa osvijetljena pobjedom uskrsnuća. Apostol Pavao nas hrabri na putu kojim nam je kročiti: *Ja nipošto ne smatram da sam već dohvatio ... za onim što je preda mnom, prezem, k cilju hitim, k nagradi višnjeg poziva Božjeg u Kristu Isusu* (Fil 3,13-14).

Neka ova stvarnost bude vesela vijest koja će i dalje pokretati provincije koje slave stoti rođendan kao i one koje će to, ako Bog da, slaviti u budućnosti. Neka osnaži i vedrinom uskrsnuća ispuni svaku sestruru Družbi da raste u punini koja dolazi od Kristova pashalnog otajstva, svjesna da i neznatna djela učinjena iz ljubavi prema Njemu donose obilat plod.

Drage sestre, obilježavanje stoljetnog jubileja prigoda je da se prisjetimo svih milosnih događaja u razvoju Družbe, da ih pravo vrednujemo i o njima razmišljamo, a nadasve da svim srcem Bogu za sve zahvaljujemo te da jedne za druge molimo.

Zahvalne za Božji blagoslov, zajedno s cijelom Crkvom na sinodskom putu, u našem *za-jedničkom domu* budimo nositeljice novosti života.

s. M. Klara Šimunović,
vrhovna predstojnica

Prot. n. 345c/2022

Došašće 2022.

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Naš zemaljski hod uvelike je obilježen ponavljanjem, ustaljenim ritmom izmjene danâ i tjedana, mjeseci i godinâ. Jednako je i s liturgijskom godinom izmjenom svagdana i blagdana, vremena kroz godinu i jakih liturgijskih vremenâ. I naši su dani u zajednici uređeni dnevnim redom u kojemu naizgled ponavljamo uvijek isti ritam, činimo iste radnje, molimo iste molitve i obavljamo isti posao. Često nas to odvodi u rutinu i sužava naše vidike te nismo sposobne u običnosti svagdana vidjeti neobičnost blagdana, u ljudskoj stvarnosti prisutnost Boga, u skućenosti sadašnjeg trenutka obzore vječnosti.

Vrijeme došašća usmjerava naš pogled prema širim obzorima: *Uspravite se i podignite glave, jer se približuje vaše otkupljenje* (Lk 21,28). Prigoda je to koju nam Bog pruža i poziv da uzdignemo svoje glave i pogled usmjerimo iščekivanju *Onoga koji ima doći* da nas pohodi u našoj ljudskosti. Tajna Božjeg ulaska u ljudsku povijest, činjenica da se Bog rodio kao dijete, ostaje nedokučiva samo ljudskom pogledu. Očekivali bismo da Božji dolazak bude nešto veliko, nesvakidašnje, što pobuđuje pozornost i divljenje. Stoga nas i začuđuje jednostavnost andeoskog navještaja Božjega rođenja – *I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama* (Lk 2,12). Zar to nije nešto sasvim obično, svagdašnje? Kakav znak u tome trebamo prepoznati? Bog se objavljuje na način na koji mi to najmanje očekujemo. Skriven je u običnome, svagdašnjem. Na nama je da otkrivamo i prepoznajemo Njegovu prisutnost.

Pri tome nije potrebno zamišljati da će se Isus tek sada roditi jer znamo za njegov povijesni dolazak. Hodeći kroz došašće izoštravamo svoj pogled kako bismo ga prepoznale i pripravljamo svoje srce rastući u poznavanju otajstva Isusova povijesnog dolaska i *iščekivanju blažene nade: dolaska Spasitelja našega Isusa Krista*. Iščekivanje otkriva usmjerenosť pogleda u vječnost, koja rasvjetljuje gledanje, odnos prema životu, hod kroz život. Nada nosi pogled vječnosti i ono obećano što iščekujemo te daje smisao sadašnjosti.

Dopustimo stoga, drage sestre, da se Božje svjetlo rodi u našem srcu i nastani u našemu životu. Pođimo ususret *mladom suncu koje nas pohodi s visine* (usp. Lk 1,78). Otvorimo se Gospodinu da se rodi u svakom zakutku naše duše, da onamo gdje je tama On donese svoje svjetlo. Isprazno će biti naše slavljenje Božića ako se zaustavimo samo na izvanjskoj svjetlucavosti. Uronimo dublje u istinsko Svjetlo koje pobjeđuje svaku tminu, obasjava put kojim nam je ići, pokazuje stazu u život, vodi punini radosti i blaženstvu vječnome (usp. Ps 16,11).

Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet (Iv 1,9), kako bi svatko mogao vidjeti i prepoznati Spasitelja u znaku malenog djeteta u jaslama u kojem nam Bog objavljuje i daruje svoju neizmjernu ljubav. Neka nas to Svjetlo prosvjetljuje u dane došašća, božićnih blagdana i u sve dane nove godine!

s. M. Klara Šimunović,
vrhovna predstojnica

IZ PROVINCIJALATA

Br.300/2022

Split, 26. listopada 2022.

Svim sestrama Provincije

Predmet: **Duhovne vježbe 2023.**

Drage sestre!

Svima nam je potrebno redovno obnavljanje duhovnom hranom. Vrijeme duhovnih vježbi je darovano vrijeme u kojem nam je dozvoljeno boraviti u tišini sa samima sobom. Lako je u drugima primijetiti nedostatke, ali je teško i preteško upustiti se u vlastite dubine i započeti iskreni razgovor sa sobom. Nikada do kraja istražene dubine mogu u nama odzvanjati, zvati, tražiti i pratiti nas. Zato svima vama i sebi želim dovoljno ustrajnosti i jakosti za ponovni početak ulaženja u tajnu Njegove providnosti.

Raspored za 2023. godinu:

I.	Zadar, 2.-8. siječnja	p. Nikola Stanković DI
II.	Split, 22.-28. siječnja	fra Josip Vlašić OFM
III.	Zadar, 19.-25. veljače	don Marko Trogrlić
IV.	Zagreb, 19.-25. ožujka	p. Mirko Nikolić DI
V.	Zadar, 10.-16. travnja	vlč. Ivica Raguž
VI.	Zadar, 14.-20. svibnja	fra Ante Akrap OFM

Svoje sudjelovanje na vrijeme prijavite kućnoj predstojnici zajednice u kojoj ćete obavljati duhovne vježbe, a u slučaju spriječenosti pravodobno je izvijestite.

Mir i dobro!

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Obavijesti

Otvaranje nove redovničke kuće u Rwanyeni, Uganda. Blagoslovom na svetkovinu sv. Franje označeno je otvaranje naše nove sestrinske zajednice u Rwanyeni u biskupiji Kabale. Uz vrhovnu predstojnicu Družbe s. Klaru Šimunović, povjerenicu sestara u Misiji s. Françoise Balibuno Ciza i sestre naše zajednice euharistijskom slavlju i blagoslovu nazočile su misionarke Bosansko-hrvatske provincije i sestre Družbe Kćeri Božje ljubavi. Euharistijsko slavlje, blagoslov kuće i kapele predslavio je mjesni župnik vlč. Deudsedit Musinguzi. Život u novoj zajednici započinju četiri sestre: s. M. Marie Luisa Kaswera, s. M. Noëlla Mizinzi, s. Clara Ernestine Munguoburha i s. Bernardine Ntamungo Balamba.

Provincijsko hodočašće sestara u Nacionalno svetište sv. Josipa Crkve u Hrvata u Karlovcu organizirano je 8. listopada 2022. godine povodom proslave 100. obljetnice osnutka Provincije, a odazvalo oko 60 sestara. Nakon euharistijskog slavlja, koje je predvodio rektor svetišta vlč. Anton Sente, osobne molitve i druženja za zajedničkim stolom, sestre su u poslijepodnevnim satima posjetile i spomen-dom bl. Alojzija Stepinca u Krašiću.

Istekom dozvole za izbivanje iz redovničke zajednice, s. Rebeka Anić je odlukom Provincijske uprave od 1. studenoga 2022. raspoređena u samostan u Zadru, Trg Gospe Loretske 10.

Sekcija za medije osnovana je na sjednici Provincijske uprave od 28. listopada 2022. Sekcija se osniva sukladno odluci Provincijskog kapitula, unutar Vijeća za apostolat s temeljnom zadaćom unaprjeđenja

apostolata mladih. Članice novoosnovane Sekcije: s. Rita Maržić, pročelnica, s. Helena Rašić i s. Lucija Bilokapić vodit će brigu o prikladnijoj prisutnosti i boljom zastupljenosti Zajednice u digitalnim medijima, svijetu današnje mladeži.

Međuprovincijski susret sestara s privremenim zavjetima održan je od 10. do 13. studenoga u samostanu u Zadru, Trg Gospe Loretske 10. Sudjelovalo 20 sestara naših triju provincija hrvatskog govornog područja. Susret na temu *Radost zajedništva* predvodio je salezijanski đakon don Marko Majić. Posljednjeg dana susreta za sestre je organiziran posjet sestrinskoj zajednici na Pagu i razgledavanje Paga.

Oporavak u provincijskom središtu. Nakon rehabilitacije u kninskoj bolnici s. Ilinika Lovrić je od 4. studenoga privremeno smještena na bolnički kat na Lovret radi daljnog oporavka.

Proslava 100. obljetnice osnutka Provincije. U provincijskom središtu u Splitu 26. i 27. studenoga svečano je proslavljena 100. obljetnica osnutka Provincije. U subotu 26. studenoga održan je cjelodnevni simpozij o životu i djelovanju sestara u proteklom stoljeću koji je uz ugledne uzvanike i sestre okupio suradnike sestara, prijatelje i dobročinitelje Zajednice. U nedjelju 27. studenoga svečano euharistijsko slavlje predvodio je mons. Giorgio Lingua, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj u koncelebraciji s 14 svećenika i 2 đakona. Nakon euharistijskog slavlja proslava je nastavljena u samostanskoj dvorani uz zajednički objed i druženje.

ZBIVANJA I OSVRTI

Hvaljen budi, Gospodine moj!

U našem samostanu u Arbanasima održana je duhovna obnova za žene iz župe Main-Taunus/Hochtaunus od 29. rujna do 3. listopada, koju su animirale s. Marta Škorić i s. Magdalena Višić, pastoralna suradnica u istoimenoj župi.

Okosnica višednevnog promišljanja bio je sv. Franjo Asiški i franjevačka duhovnost na kojoj smo se zajednički nadahnjivale, tražeći odgovor na pitanje: *Tko sam i gdje sam ja u odnosu prema Bogu, sebi i drugima?*

Deset gospoda koje su aktivno sudjelovale u programu nastojale su otkrivati Franjinu zanesenost Gospodinom i zadivljenošću svim stvorenim kroz prigodne prezentacije, radionice, meditacije i molitvu koja je prožeta Franjinim molitvenim izričajima. Očito je bilo njihovo oduševljenje likom i životom ovog, za njih, tako neobičnog sveca, koji je toliko bio *zaljubljen* u svog Stvoritelja da je zbog njega ostavio sve i u doslovnom smislu živio jednostavnost i siromaštvo.

Posebno iskustvo za sudionice bilo je promišljanje o osobnim krizama u svjetlu Franjine borbe s raznim kušnjama koje

su ga naučile zahvalnosti, nesebičnosti i vjernosti. Njegov nas primjer uči da za napredak zajedništva i dobro bližnjega treba *umirati* sebi. Koliko *umiremo sebi* toliko volimo druge, kao što je to u pokorničkom i euharistijskom slavlju istaknuo i benediktinac o. Damjan Kružičević.

Razmišljajući o sreći i traženju oslonca u Bogu jedna je sudionica ustvrdila: „Savršena sreća je samo Bog i u Bogu koji je jedini dostojan da ga se poput Franje naziva *Bog moj i moje sve*“. Ona je na taj način zapravo, povezujući se s Franjinim iskustvom, posvjedočila svoju *ovisnost o Bogu* koji jedini zna što je najbolje za *svakog čovjeka*. Nisu li upravo tako živjele i naše prve sestre na Lovretu čijoj odvažnosti i hrabrosti dugujemo stoljetnu baštinu koja je na susretu predstavljena prezentacijom *Nositeljice nade u svijetu*.

Upoznate i zadivljene s onim što je Gospodin činio i čini po nama, Školskim sestrama franjevkama, sudionice su zahvaljivale za svaki susret i razgovor sa sestrama arbaške samostanske zajednice jer su u njoj na poseban način osjetile Božju prisutnost i blizinu.

Iskustvo i svjedočanstvo gospoda koje smo ugostili u našem samostanu potvrđuje da im naše gostoprимstvo popraćeno osmjehom, odmjerrenom šalom, dobromanjernim savjetom i molitvom dobro pristaje. Čini se da je to jedan od načina donošenja nade drugima.

s. Magdalena Višić i s. Marta Škorić

Prigodna priredba u Arbanasima

Povodom stote obljetnice osnutka Splitske provincije Presvetog Srca Isusova u prostorima dječjeg vrtića Jordanovac, podružnica Zadar, organizirali smo prigodni program u kojem su pred svojim roditeljima nastupala djeca našeg vrtića.

U uvodnom dijelu programa roditeljima i djeci obratila se s. Anka Cvitković koja nam je uz prezentaciju približila povijest i nastanak Provincije. Nakon što smo ponešto naučili iz bogate povijesti naših sestara djeca su uz pratnju s.anke na klaviru otpjevala pjesmu *Tko stvori*. Potom smo se uputili u samostansku kapelicu s prigodnim plakatima na kojima su predstavljena stvorena iz Franjine *Pjesme stvorova*. Dvije su djevojčice bile obučene u sestre franjevke, dok je jedan dječak predstavljao našeg zaštitnika sv. Franju. Djeca su kratkim recitalom potaknula okupljene na zahvalnost prema Stvoritelju, velikodušnom darivatelju svih dobara.

Svetu misu u samostanskoj kapelici predvodio je fra Bojan Rizvan, župnik Župe Presvetog Srca Isusova, franjevac koji svojom pojavom kao Božji čovjek odiše vjerom. U prigodnoj propovijedi uveo nas je u razmišljanje o osobnoj molitvi. Istaknuo je da se u obitelji uči moliti. Obitelj je najvažnija, kako za odgoj općenito tako i za odgoj u vjeri koja se u njoj rađa. Potvrdu za ovakvo izlaganje dala su i djeca kad su ustvrdila: *Mame i tate su nas naučili moliti*. Obitelj je pokretač ljubavi jednih prema drugima, ali i pokretač ljubavi prema Bogu, posvjестio je fra Bojan osobito roditeljima koji su i aktivnim sudjelovanjem u misnom slavlju djeci dali dobar primjer. Roditelji su čitali liturgijska čitanja, a djeca su slavlje animirala pjesmom uz pratnju s. Anke čime smo pokazali kako smo skladna zajednica.

Nakon svete mise uslijedilo je slavlje u čast onima bez kojih ovog vrtića ne bi ni bilo, našim dragim sestrama koje nam iz dana u dan pomažu i približavaju nam vjeru. Da djeca vole sestre vidi se u svakodnevnim susretima kad im se djeca vesele, ali i sestre se vesele djeci, što je također uočljivo. Drago nam je što živimo u zajedništvu i vjeri koja nas spaja, uči međusobnom suživotu od najmanjih nogu.

Zahvaljujući sestrama iz godine u godinu iz našeg vrtića izlaze generacije djece poučene u vjeri i ljudskosti. Neka im je to lijepi dar o stotoj obljetnici utemeljenja Provincije.

Anita Kolčeg, *odgojiteljica*

Idite k Josipu!

U godini proslave 100. obljetnice osnutka naše Provincije organizirano je 8. listopada 2022. provincijsko hodočašće u Karlovac, Nacionalno svetište sv. Josipa i Krašić, rodno mjesto bl. Alojzija Stepinca. Na hodočašću je sudjelovalo šezdesetak sestara.

U svetište sv. Josipa stigle smo u jutarnjim satima. Skulptura „umornog putnika – hodočasnika“ koja se nalazi na ulazu u svetište podsjetila nas je na sve one koji dolaze po moćni zagovor ovog samozatajnog sveca. Svetu misu predvodio je rektor Svetišta mons. Antun Sente, a zbor sestara pod ravnanjem s. Mirje Tabak pjesmom je uzveličao slavlje. Nakon svete mise upoznao nas je mons. Sente s nastankom i životom Svetišta sv. Josipa te duhovnim plodovima onih koji u njega hodočaste. Upoznao nas je da brojni vjernici svjedoče o moćnom zagovoru sv. Josipa jer su im molitve bile uslišane.

Nakon euharistijskog slavlja okrijepile smo se za zajedničkim stolom, a potom smo imale slobodno vrijeme za molitvu i za šetnju. Nekoliko je sestara posjetilo stari grad Dubovac ponad Karlovca.

Drugo naše odredište bio je Krašić. U crkvi Presvetog Trojstva posebno mi je upečatljiva bila slika bl. Alojzija s blaženikovim moćima

pred kojima smo se zadržale u molitvi i razmatranju, nakon što smo se prisjetile herojskih i zadvljujućih detalja njegovog Bogu predanog života i trpljenja. Dojmljiv je bio i obnovljeni Spomen-dom u kojem je blaženik boravio u kućnom pritvoru od 1951. do mučeničke smrti 1960 godine.

Molitvenom ozračju krašićkog ambijenta doprinose postaje križnog puta i fontana s likom Milosrdnog Isusa. Vjerujem da smo u duhu vjere iskale blagoslov našega kardinala Stepinca, za sebe i za naš narod koji je on ljubio. Zajedno smo izmolile molitvu za proglašenje našega blaženika svetim.

Na povratku kući nekoliko sestara je posjetilo stari grad Ozalj i Zavičajni muzej u kojem se nalaze zbirke različitih vrsta oružja, fosili iz prapovijesti, crkveno-vjerski izlošci i djela poznate slikarice Ozljanke Slave Raškaj.

Zahvalne smo Bogu što nas je još jednom okupio u radosnom zajedništvu, posebno o stotoj godini osnutka Provincije. Vjerujem da će Bog uslišiti hodočasnicke molitve sestara i na dalje voditi našu Provinciju, krijepeći nas u redovničkom predanju i poslanju.

s. Andjela Crnjac

Radost zajedništva sestara s privremenim zavjetima

Ovogodišnji međuprovincijski susret sestara s privremenim zavjetima Mostarske, Bosansko-hrvatske i Splitske provincije održan je u našem samostanu u Zadru od 10. do 13. studenoga. Susret na temu *Radost zajedništva* animirao je salezijanski đakon don Marko Majić.

Don Marko je istaknuo kako najprije trebamo raditi na sebi i biti napojeni Božjom ljubavlju kako bismo mogli ljubiti druge u zajednici. Bog je *tvrdoglavo* vjeran. Uvijek je tu za nas i traži suradnju. Potrebno je moliti da možemo naslijedovati Božju ljubav i tražiti Božje vodstvo, slušati njega, a ne tražiti ispunjenje vlastite (samo)volje jer ćemo tako Bogu zatvoriti prostor djelovanja. Posvijestio nam je da se suvremeni mentalitet najčešće protivi promjenama na bolje te se sve češće može čuti: *Ja sam takav kakav jesam. Prihvati me ili nemoj, kako hoćeš. Ne zanima me.* Ovakav stav proizlazi iz ljudske oholosti. Potrebno je stoga trajno raditi na sebi kako bismo nadvladali vlastite slabosti, ispravili mane i bili bolji.

Voditelj nam je pojasnio kako treba razlikovati pojmove *slobodna volja* i *slobodan odabir*. Slobodna volja označava čovjekov život s Kristom i u Kristu, neprestano biranje dobra kako bi se čovjek pročistio i bio što vjerodostojnija slika Božja. Kad čovjek čini što god hoće slobodnim odabirom zloupotrebljava slobodu koju mu Bog daje. Ranjenost grijehom čini nas robovima, stoga smo potrebni trajnog pročišćenja. Grijeh nas čini nesposobnima i za zajedništvo jer ne možemo ljubiti bližnjega ako nismo napojeni Božjom ljubavlju. Đavao je onaj koji će uvijek pokušavati razarati

zajedništvo i unijeti u dušu osjećaj manje vrijednosti. Na nama je da bdijemo, takvo djelovanje prepoznamo i na vrijeme liječimo svoj život molitvom. Promišljajući o životu u zajednici pod vidom križa i križeva naglasio je da su oni za nas spasonosni. Učimo se jedni drugima pomagati nositi križeve, učimo se ustrajno predavati Bogu sve svoje brige.

Don Marko nam je iz bogatog života sv. Ivana don Bosca ispričao njegov san koji se naziva 10 dijamanata. San je to u kojem nam se, kao upute za život po volji Božjoj, otkrivaju dijamanti: vjera, nada, ljubav, radišnost, umjerenost, poslušnost, siromaštvo, čistoća, nagrada i post.

Uz sadržajna izlaganja ovaj je susret posebno obilježio odlazak na večernji oratorij don Bosca braće salezijanaca, u blizini samostana naših sestara. U oratoriju smo se družile s mladima, s njima igrale društvene igre i molile večernju krunicu.

Posljednji dan susreta pošle smo izletnički na otok Pag, poznat po siromaštvu vegetacije zbog nepogodnih vremenskih prilika i učestaloj jakoj buri. Posjetile smo pašku solanu, samostan sestara benediktinki i crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije. Naš obilazak Paga zaključile smo odlaskom u zajednicu naših sestara.

Zahvalne Bogu za blagoslov druženja i za novo sjeme zajedništva, pozdravile smo se do sljedećeg susreta i radosno krenule svojim kućama.

s. Andjela Crnjac

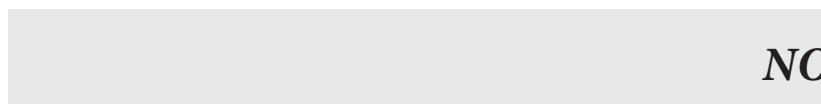
PROSLAVA 100. OSNUTKA PROVINCije PRESVETOG SRCA ISUSOVA

Iz Kronike 1922.

Svjetlost kod Gospe na Stubama. Na 4 sata poslije podne bio je sv. blagoslov a time je svršila svečanost, kakve još nije bilo u ovom zavodu, i koja će ostati u trajnu uspomenu našoj kući, jer time se je otvorio Novicijat za Hrvatsku provinciju u Splitu. U znak zahvalnosti i sretan uspjeh u Novicijatu, gorjeti će svake subote i Gospine svetkovine uljanica pred Gospinim kipom na zavodskim stubama.

Osnutak Provincije simbolički se može povezati sa stoljetnim plamenom koji je zapaljen 1922. utemeljenjem novicijata u Splitu kao i s obećanjem sestara da će za uspjeh i trajnost novicijata na Lovretu gorjeti uljanica pred Gospinim kipom. Osvjedočene u pomoć Presvetog Srca Isusova i Gospin zagovor lovretske sestre odavno redovnički poziv odjelotvoruju i plamen svoje zajednice uprisutnjuju izvan granica Lovreta, Splita, Hrvatske i Europe. Kako se i priliči stoljetnom jubileju sestrinskog zajedništva, na Lovretu je 26. i 27. studenoga upričeno slavlje kojemu su uz brojne sestre nazočili i dragi gosti. U slici i riječi donosimo djelić ozračja svečarskog dvodnevija.

U provincijskom središtu na Lovretu 26. i 27. studenoga svečano je proslavljenja 100. obljetnica osnutka Provincije Presvetog Srca Isusova Školskih sestara franjevaka Krista Kralja.

Svojevrsna prethodnica dvodnevnom slavlju bilo je otvaranje izložbe *Školske sestre franjevke u Splitu od 1904. do danas* u Kući jezika i kulture *Prokultura Split* na Peristilu, 23. studenoga, koja je zamišljena kao predstavljanje povijesne ukorijenjenosti Školskih sestara franjevaka u društveni život grada, kroz pisanu baštinu, arhivske fotografije te umjetnička djela nekih naših sestara. Nakon što je gđa Nansi Ivanišević, voditeljica *Opservatorija Prokultura za promicanje jezika i kulture* uvela u izložbu, provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević pozdravila je okupljene i kratko predstavila djelovanje sestara s Lovreta. O povezanosti redovništva i umjetnosti govorio je fra Ante Branko Periša, a svečanosti otvaranja izložbe koja se mogla posjetiti do 28. studenoga, doprinio je Zbor lovretskih sestara pod ravnanjem s. Mirje Tabak.

Glavna okosnica svečarskog stoljetnog jubileja jest sestrinsko zajedništvo kojeg smo imale priliku kušati u središnjem dvodnevnom slavlju u provincijskom središtu. Prvog dana proslave u samostanskoj dvorani održan je cjelodnevni simpozij pod geslom *Nositeljice nade u svijetu*. Simpoziju su uz vrhovnu

OBLJETNICE ŠKOLSKIH SESTARA FRANJEVAKA KRISTA KRALJA

POSITELJICE NADE U SVIJETU

predstojnicu Družbe s. Klaru Šimunović i provincijske predstojnice sestrinskih provincija: Mariborske, Mostarske i Bosansko hrvatske, nazočili poglavari i poglavarice predstavnici drugih redovničkih zajednica, predstavnici crkvene i lokalnih civilnih vlasti, svećenici, brojne sestre i dragi gosti.

Program simpozija moderirala je s. Jelena Lončar. Kako se i priliči ovakvim skupovima, uvodni je dio bio predviđen za pozdravne govore. Okupljenima je najprije svoju riječ uputila s. Lidija Bernardica Matijević, provinčijska predstojnica. Spominjući se dolaska prvih sestara iz Maribora u Split istaknula je da su imale „duhovnu snagu, ustrajnost i nadu u budućnost ... učinile su hrabre korake te su ute-meljile život zajednice“. Premda im nije bilo jedno-stavno, uspjele su. „Kada osjetimo umor i mlakost poziva, neka nam njihov primjer bude poticaj za ustrajnost“ - zaključila je s. Lidija.

U svojoj pozdravnoj riječi vrhovna predstojnica s Klara Šimunović naglasila je da je „preko Majke Margarite Pucher, utemeljiteljice Družbe, i prvih

sestara Bog učinio veliko djelo koje i danas živi svoje poslanje u Crkvi i svijetu“. Posvijestila je da „kazivati vlastitu povijest znači uzdizati hvalu Bogu i zahvaljivati mu za sve njegove darove“, a Splitska provincija itekako ima na čemu zahvaljivati jer stoljetni život pokazuje da je tijekom povijesti i danas prati Božji blagoslov. Njezina se životnost ogleda i u razvijanju apostolata u DR Kongu i Ugandi. Pozvala je sestre da gledaju u budućnost u koju ih Duh Sveti šalje, da „poput Majke Margarite stave sve svoje pouzdanje u Presveto Srce Isusovo“.

Pozdravnu su riječ i čestitku za visoki Jubilej izrekli don Zvonimir Mijić izaslanik Splitsko-makarskog nadbiskupa, fra Marko Mrše, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja i Blaženko Boban, župan Splitsko-dalmatinske županije koji je pohvalnim pohvalnim riječima istaknuo iskustvo dobre suradnje sa sestrama na razini Doma Lovret i Županije te naveo kako je više puta sestrinsku brigu za potrebite u Gradu uzeo kao uspješan model i primjer dobre prakse u zauzimanju za određene inicijative humanitarnog karaktera.

Simpozijska izlaganja donijela su najvažnije činjnice vezane uz povijesne prilike i ambijent u koji su prve sestre stigle, evocirala su što je obilježilo osnutak i djelovanje Provincije kroz minulo stogodište te su kroz sagledavanje sadašnjosti pokušala promišljati budućnost. U jedanaest izlaganja predstavljene su različite teme kao što su društvene i političke okolnosti u Splitu u vrijeme osnivanja Provincije Presvetog Srca Isusova, utjecaj Školskih sestara franjevaka na odgoj i obrazovanje u Splitu i okolicu od 1904. do danas, prikaz okolnosti osnivanja i osamostaljenja Hrvatske provincije te značaj prve provincijske predstojnice s. M. Ladislave Kalinšek. Tematizirano je djelovanje sestara u radu s mladima, odgojno-obrazovnim ustanovama, domaćinskim službama i Domu za starije i nemoćne osobe Lovret te nastanak i razvoj Misije u DR Kongo. Program simpozija, oplemenjen glazbenim nastupima sestara, zaključen je izlaganjima o apostolatu Školskih sestara franjevaka u kontekstu sinodskog puta Crkve i vjernosti franjevačkom poslanju.

Dodata je vrijednost smipozijskim izlaganjima, ako se može tako reći, to što su uz tri svećenika i jednu laikinju glavninu predavanja pripremile naše sestre, njih osam, među koje ubrajamo i sestraru Mariborske provincije. Izlaganja su pobudila interes slušateljstva. Premda je raspored bio zgušnut pažljivom uhu nisu promaknuli sadržaji o kojima se razgovaralo u predahu između izlaganja. I dok su se naši gosti kroz izlaganja uglavnom upoznavali s karizmom i djelovanjem sestara, sestre su imale priliku osvježiti poznавanje provincijske povijesti; bilo iz škole novicijata, bilo iz osobnog iskustva ili usmene predaje. Na kraju „radnoga“ dana provincijska predstojnica zahvalila je svima koji su se odazvali pozivu na Jubilejsko slavlje, osobito predavačima na uloženom trudu. Moderatorica je zamijetila kako se rijetki simpoziji u vrijeme zatvaranja mogu pohvaliti brojnom posjećenošću kao naš. Slušateljima nije ponestalo svježine unatoč vrlo sadržajnom programu i minimalnim pauzama. Pozvala je sve da se i sutra okupe na kruni Jubileja – euharistijskom slavlju.

Svečano euharistijsko slavlje u samostanskoj kapeli drugog dana proslave, u nedjelju 27. studenoga s početkom u 10,30 predvodio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua u koncelebraciji s četrnaest svećenika i dva đakona. Osvrćući se na liturgijska čitanja prve nedjelje došašća mons. Lingua je naglasio važnost budnosti koja je odlika dalekovidnih ljudi koji, poput Noe, u običnostima svagdašnjice, misle na budućnost. „Ući će u korablu onaj koji bdiće, odnosno, onaj koji sve čini iz ljubavi prema Bogu ili prema braći. Ono što je važno, jest ljubiti. Sudit će nam se po ljubavi i ni po čemu drugome“ – istaknuo je mons. Lingua pozvavši nas sestre na preispitivanje koliko ljubimo kako bismo, pročišćene, postale živi znak Tijela Kristova. Zahvalio je sestrama na onom što su tijekom povijesti činile i još uvijek čine naglašivši kako naša djela uvijek trebaju biti učinjena iz ljubavi. „Samo Vam ljubav omogućava da bdijete

i budete spremne kada Sin Čovječji dođe. Štoviše, Sin Čovječji uvijek dolazi u braći i sestrama koji kucaju na vaša vrata“ – zaključio je mons. Lingua.

Nakon svečane svete mise proslava se nastavila u samostanskoj dvorani uz zajednički objed i ugodno druženje.

Vjerujem kako nas proslava ove visoke obljetnice ispunjava zahvalnošću za sve što su sestre koje su nam prethodile, unatoč brojnim poteškoćama, učinile služeći Bogu, Crkvi i ljudima. Njihov primjer predanog življenga vlastitog poziva, koji nam je izvor trajnog nadahnuća ujedno nas obvezuje da, oslonjene na Gospodina i slijedeći njihov dobar primjer nastavimo nositi nadu čovjeku današnjeg vremena.

s. Marina Fuštar

POZDRAVNI GOVOR PRILIKOM OTVARANJA SIMPOZIJA

Poštovani i dragi gosti!

Drage sestre!

Srdačno vas pozdravljam pri otvaranju simpozija koji je upriličen prigodom proslave 100. obljetnice osnutka naše Provincije Presvetog Srca Isusova sa sjedištem u Splitu. Osobita mi je čast što su s nama

danas svi koji su najbliže vezani uz našu provinciju.

Još jednom pozdravljam najavljene goste koji su svojom nazočnošću uzveličali ovu proslavu:

izaslanika Splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Dražena Kutleše, don Zvonimira Mijića,

vrhovnu predstojnicu naše Družbe s. Klaru Šimunović u pratinji vrhovne tajnice s. Samuele Klaić. Preko vas smo povezane s cijelom Družbom koja se prostire po različitim kontinentima i s kojom smo preko različitih jezika i mentaliteta čvrsto vezane sa sjedištem u Rimu,

provincijske predstojnice naše Družbe: s. Veroniku Verbić iz Mariborske provincije, s. Franku Bagarić iz Mostarske provincije i s. Željku Dramac iz Bosansko-hrvatske provincije,

provincijske predstojnice drugih provincija,

provincijale, svećenike i bogoslove,

župana Splitsko-dalmatinske županije gospodina Blaženka Bobana,

ravnatelje, predstavnike i izaslanike javnih službi.

Osobito pozdravljam sve sestre naše provincije, kao i sestre drugih provincija.

S nama su molitvom sjedinjene bolesne i nemoćne sestre, kao i one koje su napustile naše zemaljsko zajedništvo te nas odozgor gledaju i hrabre.

Proslavu 100. obljetnice osnutka Provincije Presvetog Srca Isusova sa sjedištem u Splitu započinjemo simpozijem. Svaki početak je težak i vjerujemo da našim sestrama daleke 1922. godine nije bilo lako. Kakve su bile prilike u gradu, pod kojim društveno-političkim uvjetima su sestre djelovale te kakve su posljedice doživljavale, čut ćemo u predavanjima koja slijede. Iz povijesti treba učiti, a da bi se učilo, treba je poznavati. Najbolje je kada se poznaje vlastitu povijest, a ne da upute i pravila za život dolaze iz nekog centra moći.

Nekada su životni uvjeti bili tako postavljeni, da sestre nisu dobile odgovarajuću potvrdu za svoj rad. Zato je dobro napraviti pogled unatrag, osobito ako se radi o visokoj obljetnici. Prve sestre Slovenske koje su u Split iz Maribora došle 1904. godine imale su pravu viziju i učinile su hrabre korake te su utemeljile život zajednice. Nije im bilo lako niti zbog jezika, niti zbog nepoznavanja mentaliteta, a niti zbog klimatskih uvjeta koje su ovdje zatekle. Ali imale su duhovnu snagu, ustrajnost i nadu u budućnost. Gotovo s ganućem se možemo diviti kako su ustajale te nama danas stvorile temelj života i djelovanja.

Osim povijesti, simpozij će nam ostaviti trag u kojem je vidljivo i naše današnje djelovanje. Od početne karizme Družbe iz 19. stoljeća nije se nikada udaljavalo. Odgojno djelovanje namijenjeno u prvom redu za djevojke slabijeg materijalnog statusa danas se razvilo u odgojno i obrazovno djelovanje za široke slojeve. Franjevačka karizma koja je obuhvaćala materijalnu neimaštinu, danas se može prepoznati u širenju franjevačke jednostavnosti i poniznosti. Materijalnog siromaštva je sve manje, ali duhovno siromaštvo zahvaća sve slojeve društva.

Pozvanost na duhovno djelovanje u narodu dobiva sve veći značaj. Povratak na izvore, na franjevačke izvore, postaje sve veći zadatak za nas. Simpozij je važan kako bi se zapisalo povijest, obilježilo ono što je važno te da to zapisano služi budućim generacijama. S jedne strane, koliko je važno da ostane pisana

**PROSLAVA 100. OBLJETNICE OSNUTKA
PROVINCije PRESVETOG SRCA ISUSOVA
ŠKOLSKIH SESTARA FRANJEVAKA KRISTA KRALJA**

SIMPOZIJ

Samostan Lovret, subota, 26. studenoga 2022.

9:00 Otvaranje Simpozija

Šime Marović: *Hvaljen Isus dobiti ljudi*
Zbor lovretskih sestara

Pozdravne riječi

Društvena i politička situacija grada Splita u vrijeme osnivanja
Provincije Presvetog Srca Isusova
prof. dr. sc. Marko Trogrić

Osnivanje Hrvatske provincije u Mariboru 1922. godine
s. Polonca Majcenović

S. Ladislava Kalinšek - utemeljiteljica Zavoda školskih sestara u
Splitu i prva provincijska predstojnica
s. Marija Petra Vučemilo

Stanka

Franz Schubert: *Ave Maria*
s. Anita Perkušić, sopran
s. Nedjeljka Milanović-Litre, glasovirska pratnja

Oživotvoreni izvorne karizme Družbe djelovanjem sestara u
odgojno-obrazovnim ustanovama
s. Marina Fuštar

Školske sestre franjevke u radu s mladima
s. Danijela Kovačević i s. Lidija B. Matijević

Djelovanje sestara u domaćinskim službama
s. Diana Dolić

Heinrich Schütz: *Oči sviju*
Zbor lovretskih sestara
s. Mirja Tabak, voditeljica zbora

Podnevna stanka, zajednički objed

15:00 Nastavak Simpozija

Okonkwa bwenene lulema, crkvena pučka popijevka iz DR Konga
s. Theresitte Nshobole Mufuliru
s. Gisele Cirhuza Bachiyjunjuze

**Od gorušićina zrna do stabla. Djelovanje sestara u Misiji
DR Kongo**
s. Mirabilis Višić

Djelovanje sestara u Domu za starije i nemoćne osobe Lovret
s. Mirja Tabak

**Utjecaj Školskih sestara franjevaka na odgoj i obrazovanje u
Splitu i okolicu od 1904. do danas**
dr. sc. Nansi Ivanišević

Ivan Lukačić: *Benedic, Domine*
s. Andela Crnjac, sopran
s. Ana Jukić, alt
s. Zorislava Radić, glasovir

Poslane u svijet nastaviti njegovo poslanje. Sinodsko lice Crkve
u apostolatu ŠSF Provincije Presvetog Srca Isusova
prof. dr. sc. Ivan Bodrožić

Vjernost franjevačkom poslanju: sadašnjost i budućnost
fra Josip Vlašić

Šime Marović: *Brate, protivni vjetre*
Zbor lovretskih sestara
s. Lidija B. Matijević, glasovir
s. Mirja Tabak, voditeljica zbora

Zaključna riječ

riječ, toliko je, s druge strane, važno nama samima probuditi svijest o našoj prisutnosti u svijetu.

Znamo da je danas teško susretati se s velikim problemom manjka redovničkih zvanja. Ali, koja vremena nisu teška? Zar je 1922. godine bilo lakše? Možda će nam ova predavanja dati poticaj kad se prisjetimo kako je nekada bilo našim sestrarama.

Ssimpozij će nam dati pregled života i djelovanja naših sestara u proteklih 100 godina. Osnutkom tada nazvane Hrvatske provincije dobiva se pravo na samostalnost upravljanja, ali u isto se vrijeme odgovornost sama nameće. Možda se ovom proslavom osvrćemo na prošlost i zatvaramo jednu

stranicu povijesti, ali istovremeno započinjemo novu. Dozvolite mi da ovom prigodom spomenem i mukotrpan život sestara koje su bile izložene fizičkim ili psihičkim maltretiranjima zbog svjedočenja kršćanske vjere. Takvih primjera nije bilo malo. Kada osjetimo umor i mlakost poziva, neka nam njihov primjer bude poticaj za ustrajnost.

Svim predavačima iskreno zahvaljujem na odazivu. Svojim su radom obogatili i ohrabrili naše djelovanje. Svima nama koji ćemo slušati još jednom iskazujem dobrodošlicu na Lovret.

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

P O Z D R A V N I G O V O R V R

Draga sestro Lidija Bernardice Matijević, provincijska predstojnica, provincijske predstojnice drugih provincija naše Družbe: Mariborske, Mostarske i Bosansko-hrvatske provincije!

Poštovane poglavariće drugih Provincija i Družbi!

Poštovani nadbiskupijski vikari,oci provincijali, braćo svećenici i svi uzvanici!

Drage sve moje sestre!

Posebna mi je radost da vas mogu pozdraviti i kao članica stogodišnje Splitske provincije, Provincije Presvetoga Srca Isusova!

Nama sestrama koje smo 2019. godine doživjele veliki Jubilej naše Družbe - 150 godina od njezina osnutka - Gospodin nastavlja darivati obilje svojih milosti i kroz druge značajne obljetnice iz njezine povijesti koje radosno i sa zahvalnošću obilježavamo!

Preko Majke Margarite Pucher, utemeljiteljice Družbe, i prvih sestara Bog je učinio veliko djelo koje i danas živi svoje poslanje u Crkvi i svijetu, u 14 država na četiri kontinenta.

Da je Gospodin obilno blagoslovio novonastalu Družbu iščitavamo osobito iz brzog i uspješnog širenja i razvoja njezina poslanja i u dalekim zemljama, na drugim kontinentima. Sveti Stolica je to prepoznala te je 1922. godine našoj Družbi udijelila *Decretum Laudis*, priznala ju je redovničkom ustanovom papinskoga prava i odobrila prve Konstitucije (Sveta kongregacija za redovnike br. L.68-2393/18 od 9. svibnja 1922.). Iste godine

Družba je dopisom Svete kongregacije za redovnike od 18. studenoga 1922. godine (br. 5786/22) podijeljena na četiri provincije: Slovenska provincija sa sjedištem u Mariboru, Hrvatska provincija sa sjedištem u Splitu, Talijanska provincija sa sjedištem u Tomaju i Sjeverno-američka provincija sa sjedištem u Chicagu. Ostalih pet provincija i Rimska regija nastale su kasnije, svaka u svom ritmu i u vlastitim okolnostima života i djelovanja.

Mariborsku provinciju običavamo nazivati *matičnom provincijom* te možemo reći da su se iz njezina krila razvile druge provincije. Stoga i naša Provincija s ponosom i zahvalnošću ističe mariborske korijene. Osobito smo zahvalne što su nam iz Maribora darovane prve sestre odgojene uz pratnju i poticaje Majke Margarite i njezinih neposrednih nasljednica u službi vrhovne predstojnice.

Sestre su iz Maribora došle u Split prvenstveno sa zadaćom da obnove franjevačku trećoredsku zajednicu *picokara*. Pomogle smo još jednu zajednicu trećoretkinja *Od Sigurate* u Dubrovniku te naslijedile njihovu duhovnu i materijalnu baštinu. Jedinstveno je to za našu Družbu. Nakon uspješnog združivanja sestara i samostana sv. Ciprijana s Družbom školskih sestara, sestre su u Splitu razvijale svoj apostolat u duhu karizme Družbe posvećujući se odgojnoum djelovanju, osobito ženske mladeži.

Gospodin je Provinciju obdarivao brojnim članicama te su se otvarale nove zajednice i preuzimale apostolske djelatnosti, u Hrvatskoj, a kasnije u Austriji i Njemačkoj. Veliki iskorak Provincija je učinila preko sestara koje su se, obdarene misijskim pozivom s pouzdanjem da ih Gospodin prati na putu i vodi upravo onamo gdje su najpotrebnije, uputile na afrički kontinent. Danas, iako u veoma teškim okolnostima dugotrajne opće nesigurnosti, razvijaju svoj apostolat osobito na odgojnoum i karitativnom području u Demokratskoj republici Kongo i Ugandi.

H O V N E P R E D S T O J N I C E

Provincija je uvijek bila svjesna svoga poslanja te je neprestance nastojala da na potrebe Crkve i svijeta odgovori stvaralačkom vjernošću karizmi Družbe. Spremne služiti Bogu i bližnjima, sestre se nisu bojale ni kušnji ni poteškoća, a bilo ih je mnogo: poteškoće prouzrokovane ratovima, neimaštinom, političkim neprilikama i drugim unutarnjim i vanjskim uzrocima. Stoljetni život pokazuje da je Božji blagoslov pratio Provinciju i u najtežim iskušenjima.

Kazivati vlastitu povijest znači uzdizati hvalu Bogu i zahvaljivati mu za sve njegove darove, istaknuo je papa Franjo u Godini posvećenog života.

Veliku zahvalnost dugujemo Bogu Svemogućemu koji je velikodušno očitovao svoju blizinu i moć, koji je sestrama ulijevao snagu i trajno budio nadu! Divimo se brojnim sestrama koje su tkale stoljetnu povijest Provincije, osobito s. Ladislavi Kalinšek, ženi vrsnoj, koja je znala *potrpjeti* i izdržati u gotovo bezizlaznim situacijama. Svojom postojanošću sestrama je bila primjer i poticaj. Zajedno su dale čvrste temelje Provinciji i nama je ostavile u svetu baštinu.

Usudim se reći da imamo *slavnu povijest koje se trebamo sjećati*. Iz nje nam je učiti i nadahnjivati se primjerima sestara koje su nam prethodile. Mi danas pozvane smo nastaviti njihovim stopama i marno tkati povijest Provincije u koju nas je postavila Božja providnost. Graditi nam je valja na pouzdanim

temeljima franjevačke duhovnosti i zdravoj tradiciji zajednice.

Gledajmo, drage sestre, u budućnost u koju nas Duh Sveti šalje da i preko naše krhkosti i neznanosti učini još velikih stvari za Crkvu, za sredine u kojima imamo milost živjeti i djelovati. Neka nam i ova proslava pridoneće dubljem posviješćivanju karizmatskog poslanja Družbe i dijela vlastite odgovornosti za svijet u kojem živimo.

Neka Božji blagoslov osnaži našu požrtvovnost da u franjevačkoj jednostavnosti pronosimo vedrinu i nadu gdje god nas Gospodin, danas i u budućnosti, želi.

Poput Majke Margarite stavimo sve svoje pouzdanje u Presveto Srce Isusovo!

s. M. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica

Liturgijska čitanja: Iz 2,1-5; Rim 13,11-14; Mt 24,37-44

Poštovane školske sestre franjevke, draga braćo i sestre u Kristu.

U evanđelju smo čuli što nam Isus govori o drugom dolasku Sina Čovječjega. Bit će kao u dane Noine. Poslušajmo ponovno: *Kao što su u dane one – prije potopa – jeli i pili, ženili se i udavali do dana kad Noa uđe u korablj i ništa nisu niti slutili dok ne dođe potop i sve odnije – tako će biti i Dolazak Sina Čovječjega.* Ništa nisu niti slutili.

Možda su mnogi mislili: „Noa je lud! Što radi? Gradi korablj na ovom gotovo pustinjskom mjestu? More je daleko, a jezera nema. Rijeka Eufrat je, iako velika, premala za ovakav brod. Samo gubi vrijeme!“ Dok nije došao potop i sve odnije. Noa, Božji čovjek, bio je dalekovidan. Iako je bio neshvaćen, slijedio je svoje nadahnuće. Dok drugi nisu razmišljali ni o čemu drugom nego kako proživjeti taj dan, što će jesti, piti, prodati, kupiti, on je mislio na budućnost. Katastrofa koje se Noa bojao je stigla i sve ih je, a da

to nisu niti slutili, voda preplavila. Spasio se samo onaj koji je ušao u korablj.

Tako će biti i o dolasku Sina Čovječjega. Ni mi nećemo ništa slutiti. Mislit ćemo da je to dan kao i svaki drugi, nastaviti ćemo prodavati i kupovati, jesti i piti, ratovati i pregovarati... I doći će kraj, i svi ćemo biti potopljeni, osim ako ne uđemo u korablj. Ali gdje ćemo pronaći korablj i tko će u nju moći ući? Postoji li danas netko tko gradi korablj koja će nas spasiti od sveopćeg potopa, od kraja svijeta?

Korablju crkveni oci vide kao sliku same Crkve i stoga možemo zaključiti: bit će spašeni oni koji uđu u Crkvu. Katekizam Katoličke Crkve kaže: *Otac je cijelo čovječanstvo htio skupiti u Crkvu svoga Sina da ponovno ujedini svu svoju djecu, koju je grieh raspršio i zaveo. Crkva je mjesto gdje čovječanstvo treba pronaći svoje jedinstvo i svoje spasenje. Ona je 'pomireni svijet'* (KKC 845). Ako u korabli vidimo Crkvu u koju je pozvano cijelo čovječanstvo, moramo li stoga zaključiti da izvan Crkve nema spasenja,

M I L I J E

prema poznatom izrazu koji često ponavljaju sami crkveni oci, da baš kao u dane Noine, izvan korablje nema spasenja?

Katekizam dalje objašnjava da ova tvrdnja da izvan Crkve nema spasenja znači *da svako spasenje dolazi od Krista - Glave po Crkvi koja je njegovo Tijelo. (...) ta putujuća Crkva je potrebna za spasenje. Jedino je, naime, Krist posrednik i put spasenja* (KKC 846). Odmah zatim, citirajući *Lumen gentium*, Katekizam precizira: *Ta se tvrdnja ne odnosi na one koji bez svoje krivnje ne poznaju Krista i njegovu Crkvu.* I objašnjava: *Oni koji bez krivnje ne poznaju Kristovo Evanđelje i njegovu Crkvu, a ipak iskreno traže Boga, mogu postići vječno spasenje* (KKC 847).

Krist je umro za sve, i za one koji ga nisu imali prigodu susresti ili upoznati Njegovu Crkvu. Sve one za koje je Krist umro, znali oni to ili ne, u određenom je smislu Krist otkupio. I njima je namijenjeno spasenje. I oni su, ako iskreno traže Boga, spašeni i uvedeni u tu korabiju sagrađenu od drveta križa. Dakle, jesu li spašeni i oni koji nisu kršteni? Da, ali ne bez korablje.

Zašto bi se onda krstili ako se svi mogu spasiti? Jer je Isus rekao: *Tko bude vjerovao i pokrstio se, bit će spašen, tko ne bude vjerovao, bit će osuđen* (Mk 16,16).

U korabiju se, odnosno u Crkvu, može ući na dva načina: ili kroz vrata krštenja, a to je izraz kojim se koristi Katekizam, što je redovit, uobičajeni način ili se u Crkvu može ući, recimo, kroz prozor, odnosno da toga nismo niti svjesni. To se događa kada se slijedi vlastita savjest, odnosno kada se Boga traži iskrenim srcem.

Zašto bi se onda krstili? Ne bi li bilo bolje prestati odlaziti u misije, navještati Evanđelje? Ako je istina da se možemo spasiti i bez krštenja, također je istina i da samo krštenje daje mogućnost da već na ovoj zemlji budemo u punom jedinstvu s Bogom dok iščekujemo dolazak Sina Čovječjega. Krštenjem imamo priliku odmah ući u korabiju, ne čekajući potop. Imamo priliku već sada živjeti kao „spašeni“, odnosno živjeti *kako na nebu tako i na zemlji*. Primivši krštenje odmah postajemo dio otkupljenog naroda koji ima zadaću pokazati put otkupljenja,

korablu spasenja za čovječanstvo. Kako je žalosno, kada oni koji su kršteni, dakle oni koji bi trebali biti znak obnovljenog čovječanstva, daju suprotno svjedočanstvo i idu čak toliko daleko da se bore jedni protiv drugih, umjesto da se uzajamno ljube. Kakva sablazan! Možemo li na taj način biti vjerodostojni? Svojim ponašanjem, svojim sablaznima i svojim podjelama, umjesto da narode privlačimo u Crkvu, mi ih udaljavamo od nje.

Postoji još jedna iznenađujuća Isusova tvrdnja u odlomku koji smo upravo čuli. Isus kaže: *Dvojica će tada biti u polju: jedan će se uzeti, drugi ostaviti. Dvije žene će mljeti u mlinu: jedna će se uzeti, druga ostaviti.* Zašto će se jedan uzeti, a drugi ostaviti? Što to znači? Zašto jedan da, a drugi ne? Kada dođe kraj svijeta, zar ćemo se spasiti samo slučajno? Zapravo, prema primjerima koje nam Isus daje, oni rade jedno te isto! Ne kaže da jedan čovjek naporno radi u polju, a drugi da se zabavlja na moru. Obojica su bila na istom polju. Ne kaže da jedna žena pleše u diskoteci, a druga moli u samostanu. Obje su mljele pšenicu.

Dva muškarca i dvije žene o kojima Isus govori rade isto! Zašto se jedan uzima, a drugi ostavlja? Zašto se jedna utapa u potopu, a druga spašava u korabli? Zar je spasenje lutrija u kojoj pobjeđuje onaj koji ima više sreće? Sasvim slučajno? Obratite pozornost na to kako Isus zaključuje: *Bdijte dakle jer ne znate u koji dan Gospodin vaš dolazi. A ovo znajte: kad bi domaćin znao o kojoj strazi kradljivac dolazi, bđio bi i ne bi dopustio potkopati kuće.* Zato i vi budite pripravni jer u čas kad i ne mislite Sin Čovječji dolazi. Evo što čini razliku: to nije pitanje sreće, nego budnosti. Korabla je spremna, u nju smo već ušli po krštenju, ali ako ne budemo budni, potop će nas iznenaditi kada izađemo u šetnju. Potrebno je bdjeti, inače ćemo ostati vani, a da toga nismo ni svjesni.

Nije pitanje što se radi, nego kako se to radi. Uči će u korablu onaj koji bdije, odnosno onaj koji sve čini iz ljubavi prema Bogu ili prema braći.

Svima vam je poznata priča o svetom Alojziju Gonzagi. Dok je kao mladi novak Alojzije igrao nogomet sa svojim prijateljima, jedan ga je od njih upitao: „Kada bi vam rekli da je za dvadeset minuta

kraj svijeta, što biste učinili?“ „Nastavio bih igrati nogomet“, odgovorio je.

Alojzije je igrao iz ljubavi prema svojim kolegama, možda je jedan nedostajao da bi ekipa bila kompletna i on im se ponudio, uvijek budan u ljubavi. I zato je bio miran.

Pripadati Crkvi, biti živi udovi Tijela Kristova ne znači imati člansku iskaznicu, pretplatu koja mi omogućava da uđem kada god poželim: Crkva, odnosno Tijelo Kristovo u punom smislu riječi, onaj je tko živi u ljubavi. Tko ljubi, u Kristu je, odnosno u korabljima, tko ne ljubi, izvan nje je, pa makar bio kršten, krizman i ispovjedio se.

Ono što je važno, jest ljubiti. *Po ovome će – naime – svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge.* (Iv 13,34–35) Sudit će nam se po ljubavi i ni po čemu drugome: *Bio sam gladan, bio sam žedan, bio sam gol, bio sam u tamnici, stranac, bolestan, siromašan... meni ste to učinili!* Gospodine, kada? Nisam te nigdje vidio! Upravo u tome i jest problem! Bio sam tamo, u svim tim ljudima koji su te trebali, a ti me nisi prepoznao! Ako ne bdijemo u ljubavi, krštenje je kao dar koji se ne otvori, koji se drži umotan. Svakako je jako lijep, vrlo dragocjen, ali čemu služi? Punina kršćanskoga života jest budnost u ljubavi.

Pokušajmo se brzo preispitati: ljubim li u ovom trenutku? Ljubim li onoga tko je kraj mene? Ljubim li sve u kući ili se trebam s nekim pomiriti? Činimo to često, što prije: zapitajmo se koji je razlog zašto nešto radimo. Činimo li to za Boga, za braću? Da bi nam se divili ili da bismo služili? Samo tako krštenje postaje život, a mi postajemo živi znak Tijela Kristova. Zato i vi budite pripravnji – odnosno, ostanite u ljubavi, poput svetog Alojzija – jer u čas kad i ne mislite Sin čovječji dolazi.

Sveti Pavao se koristi jednim drugim izrazom da bi nas pozvao na budnost: *Noć poodmače, dan se približi.* I potiče: *Odložimo, dakle, djela tame i zaodjenimo se oružjem svjetlosti.* “ Oružje svjetlosti su, naravno, djela ljubavi. „*Tko veli da je u svjetlosti, a mrzi brata svojega, u tami je sve do sada. Tko ljubi*

brata svojega, u svjetlosti ostaje i sablazni u njemu nema (1 Iv 2,9–10), kako kaže sveti Ivan.

Plod ljubavi je mir. Čuli smo proroka Izaiju. Kako li je snažno njegovo proročanstvo! *Maćeve će prekovati u plugove, a koplja u srpove. Neće više narod dizat' mača protiv naroda nit' se više učit' ratovanju.* I on također zaključuje: *Hajde, dome Jakovljev, u Jahvinoj hodimo svjetlosti!*, odnosno, hodajmo putem ljubavi, putem mira.

U tami koja u ovom trenutku obavlja čovječanstvo potrebni su „proroci mira“, kako ih naziva papa Franjo, osobe koje imaju hrabrosti slomiti maćeve, prekovati koplja u srpove, naučiti umijeće mira i zaboraviti umijeće ratovanja.

Drage sestre, vaša je Provincija u ovih 100 godina nakon odobrenja nekoliko puta vidjela potop oko sebe. Susrele ste se s mnogo poteškoća i činilo vam se da se utapate. Izgubile ste imovinu i bile ste prisiljene nekoliko puta napustiti svoje djelatnosti. Bogu hvala, znale ste ploviti vodama jer ste ostale vjerne karizmi koja vam je dana. Karizma je za redovničku ustanovu poput čamca koji vam omogućuje da ne potonete i da se ne izgubite, čak ni u najmračnijim trenucima.

Hvala vam za ono što ste učinile, hvala vam za ono što činite, idite naprijed imajući na umu da ono što radite nije vrijedno ako nije učinjeno iz ljubavi. Samo Vam ljubav omogućava da bdijete i budete spremne kada Sin Čovječji dođe. Štoviše, Sin Čovječji uvijek dolazi u braći i sestrama koji kucaju na vaša vrata.

mons. Giorgio Lingua,
apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj

MOLITVA

Braćo i sestre, iskazujući hvalu Gospodinu za sve darove njegove dobrote u ovoj redovničkoj zajednici, obnovimo svoju vjernost njemu i molimo mudrost da umijemo prepoznavati njegovu volju i put na koji nas poziva.

Budi, Gospodine, svjetlo svojoj Crkvi na putu kroz svijet. Daj da, uvijek vjerna tvojoj Riječi, bude mjesto tvoje blizine za sve koji te traže i prostor zajedništva svih koji ti služe u raznolikosti svojih poziva, molimo te.

Vodi u svojoj istini papu našega Franju i sve pastire Crkve: okrijepi ih proročkom hrabrošću u naviještanju evanđelja života i očinskom brigom za sav tvoj narod da tvoja Crkva bude sve očitijom zbiljom tvoga kraljevstva, molimo te.

Po svojoj dobroti budi blizu svim obiteljima u našemu narodu. Daj im prepoznati i prihvatići ljepotu dara života te, nasljeđujući ljubav kojom nas ti ljubiš, budu nositelji snage kojom obnavljaš svijet, molimo te.

Otvori srca svih koje zoveš da te slijede živeći put redovničkoga posvećenja i služenja. Pomozi im da se pouzdaju u tvoju riječ i daj da redovnici i redovnice budu uvijek svjesni da svetošću života pridonose apostolatu tvoje Crkve, molimo te.

Primi, Gospodine, zahvalnost ove redovničke zajednice koja u svojoj povijesti i u životu svake sestre prepoznaće trag tvoje dobrote i tvoje providnosti. Ponizno te molimo da i dalje upravljaš naše misli

VJERNIKA

i htijenja, naša traganja i djelovanja, kako bismo uvijek mogli služiti tebi u tvojoj Crkvi, pronoseći svojom franjevačkom malenošću i služenjem slavu tvoga kraljevstva, molimo te.

Pohodi svojom blizinom i utjehom naše sestre koje nose teret bolesti i trpljenja. Pomozi im spoznati da je trpljenje put približavanje tebi, koji se objavljuje u slavi križa, i dragocjen dar tvojoj Crkvi na putu kroz svijet, molimo te.

Iskaži svoju dobrotu pokojnim sestrama naše Provincije: po svome milosrđu budi im dobrostiv i primi ih u zagrljaj svoje vječnosti, molimo te.

Gospodine, djelitelju pozivâ i poslanjâ i izvore svakoga dobra, tebi jedinom pripada naša hvala. Pročisti našu zahvalnost od svake oholosti nad prošlim i od svakoga straha pred novim, jer samo zahvalno srce u poniznosti prepoznaće tvoju blizinu i poučljiva duha osluškuje twoju riječ. Rasvjetli nam pogled da umijemo gledati onamo kamo nas zoveš, onkraj prepreka sadašnjega trenutka i onkraj onoga što nam se sada čini nemogućim. Povjeravamo ti sebe, svoju krhkost i svoju spremnost da po nama ostvaruješ svoje kraljevstvo mira i ljubavi svugdje gdje nas pozivaš i šalješ te budemo radosni služitelji i vjerni svjedoci Krista Kralja, koji živi i kraljuje u vijeke vjekova.

JEKA IZ AFRIKE

Blagoslov nove redovničke kuće u Rwanyeni

Na svetkovinu svetog Franje Asiškoga za našu Družbu, a posebno za Splitsku provinciju Presvetog Srca Isusova, dogodio se milosni trenutak koji ostaje ubilježen u povijest – otvaranje nove redovničke zajednice u župi Rwanyena u biskupiji Kabale. Naime, naše sestre iz DR Konga smjestile su se u predivan krajolik afričke zemlje Ugande i prvi put otvorile zajednicu izvan DR Konga. Za dolazak u ovu župu potrebno je uspinjanje i određeni napor, a kada se stigne na cilj prostire se predivan pogled; priroda okružena uređenim njivama i pogled na najdublje jezero Bunyonyi. Neke sestre iz Dalmacije usporediše to mjesto s pogledom na Split i more koji se pruža s vrha Marjana. Budući da je mjesto na uzvisini, hladnije je nego u drugim dijelovima ove zemlje tako da su sestre pomalo pripremljene na drugačije klimatske uvjete. Prikladno mjesto za povlačenje, osamu, molitvu ali i za djelovanje. Široko je to polje rada *sa i među* siromašnima.

U jutarnje sate naše svetkovine uputile smo se mi sestre iz Rwentoba: s. Ivka Lučić, s. Kata Karadža, s. Elizabeta Žuljević i s. Urša Marinčić prema našim sestrama. Pratile su nas dvije sestre članice Družbe Kćeri

Božje Ljubavi, misionarke s. Vedrana Ljubić i s. Marta Čović. Radosno nas je dočekala s. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica u pravnji s. Françoise Balibuno Ciza, povjerenice sestara u Misiji, s. Erike Dadić, s. Mislave Prkić te četiri sestre Kongoanke koje su članice nove redovničke zajednice: s. Marie-Louise Kaswera, s. Noëlle Mizinzi, s. Clare Mungu Oburha Marhegeko i s. Bernardine Ntamungo Balamba.

U maloj sestrinskoj *Porcijunkuli* euharistijsko slavlje, blagoslov kuće i kapele predslavio je mjesni župnik vlč. Deusdedit Musinguzi u zajedništvu sa svojim suradnicima, vlč. Bonifaceom Barisigarom i vlč. Benjaminom Tukamushabeom. Uime župljana nazočio je kateheta Mugabi Jeremiah. Pozdravivši nazočne, župnik je izrazio radost zbog ovog, za župu važnog događaja. Slavlje je bilo dojmljivo i svečano, kako to uobičajeno biva u ritmu afričke pjesme i plesa sestara.

U propovijedi župnik je najprije prenio srdačne pozdrave i izraze dobrodošlice mjesnog biskupa Kabale Calista Rubaramire. Zahvalio je sestrama što su za svoje djelovanje odabrale baš ovu župu i došle u ljepotu ovoga kraja. U svoje ime i uime

svojih svećenika suradnika, emotivnim tonom izrazio je dobrodošlicu sestrama rekavši da je to nešto najljepše što se događa u ovoj župi. Dolazak sestara povezao je s drugim čitanjem svetkovine sv. Franje iz poslanice svetog Pavla apostola Galaćanima u kojoj se govori o novom stvorenju. „S vašim dolaskom dogodilo se nešto novo u ovoj Župi i mjestu. Svi smo radosni. Dogodilo se nešto lijepo i znakovito, vi ste s nama. Različitost i bogatstvo jezika koje danas ovdje govorimo neka bude znak novih Duhova, znak novoga, znak darova od Boga“ - rekao je župnik i pozvao da se prisjetimo kako je Isus pozivao ribare koji su također postali novi ljudi. „Moja molitva je da stvorimo nešto novo, mi ovdje; ja sa svojim suradnicima svećenicima, s vama sestrama i narodom. Ta novost je da Stvoritelj bude u središtu, odnosno da se Radosna vijest, koja je uvijek novost, osyeži. Kao nova stvorenja zahvalujimo Bogu s njegovim Sinom: *Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, i objavio malenima.* Molimo da postanemo jednostavni i maleni kao sveti Franjo. Molimo za snagu. Nemojmo se obeshrabriti. Nije se obeshrabrio ni Franjo – kad ga narod nije slušao ptice su to činile. On je u svoje vrijeme bio svjetlo crkve. I naše sestre kao i današnji svetac svijetle, to jest pronose svjetlo Božje“. Potičući na hrabrost i snagu u novoj sredini pozvao nas je da „iako smo maleni, zajedno činimo velika djela. Malo nas je tu. Dakle, ovo je danas naša tajna, tajna između nas i vas sestre, svijest da smo maleni i da kao takvi želimo činiti velika djela. Neka nam dragi Bog pomogne da budemo novi ljudi, da sve bude novo. Činimo nešto novo – novo s Bogom“.

Dok je župnik propovijedao o zgodi iz djetinjstva dogodilo se nešto zanimljivo. Naime, ispričao je da je uvijek volio promatrati prirodu i sva Božja stvorenja, posebno ptice. Jednom je slijedeći pticu ostavio kanistar s vodom. Kad je shvatio

da je otisao podalje vratio se no kanistra nije bilo. Slučajno ili znakovito, kako god protumačili, neposredno nakon njegove priče imale smo *gosta* u kapeli. Jedna ptica je uletjela u kapelu, napravila krug iznad nas i odletjela vani. Svi smo se pogledali. Bili smo pomalo zbumjeni, ali i radosni jer smo to doživjeli kao znak. Poznato nam je da se ptice obično zbune i izgube orijentaciju u zatvorenom prostoru, ali ova nas je kratko i nečujno posjetila da bi potom bez problema izšla. Svi smo uprli pogled u nju i ostali bez riječi. Poslije smo to protumačili kao znak - poslao nam ju je sveti Franjo koji je volio ptice.

Nakon popričesne molitve obratila nam se vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović. Srdačno je pozdravila župnika, druge svećenike i katehetu te zahvalila za predslavljenje svete mise, dobrodošlicu te blagoslov kapele i kuće. „S ovim činom počinje život nove redovničke zajednice“, kazala je s. Klara. „Za našu Družbu ovo je veliki događaj. Rekla bih da je ovaj trenutak dugo očekivan i izmoljen. Znam da ste vi ovdje u župi molili, molile smo i mi u Družbi, a na poseban način sestre u Kongu. Svi smo željeli saznati što je volja Božja i velikodušno na nju odgovoriti“. Istaknula je primjer utemeljiteljice Majke Margarite koja je prilikom osnivanja Družbe rekla da je na taj korak potiče sućut i ljubav prema siromašnoj i zapuštenoj djeci te da vjeruje da je Bog započeo to djelo. U tom duhu, okupile smo se ovdje i želimo posvjedočiti isto. Uistinu Bog je započeo i ovo predivno djelo.

Sveti Franjo je na poseban način volio jedno mjesto u Asizu, darovanu mu crkvicu i samostan – Porcijunkulu, što znači „komadić“. Zahvalila je s. Klara svećenicima za sve što su učinili prepravljajući ovaj „mali samostan“ i darujući ga sestrama. Sestre će pomagati u župnom apostolatu, odgoju djece i mladih, a osobito u službi najpotrebnijih. Sveti Franjo i naša Utetemeljiteljica bili su doista istinski ljubitelji siromaha. Neka

nam njihov primjer bude poticaj i neka nas kod Boga zagovaraju.

S. Klara je zatim predstavila sestre koje će biti članice zajednice. Zahvalila je svima prisutnima, a napose se obratila nama, sestrama iz Rwentoba kao i sestrama Kćeri Božje Ljubavi iz Rushooke, zahvaljujući nam za dolazak i ohrabrenje sestrama koje započinju svoje misijsko djelovanje: „Neka sve bude na slavu Bogu i korist ljudima.“

Nakon svete mise i blagoslova kuće nastavilo se radosno druženje uz zajednički objed. Na kraju dana rastale smo se od naših sestara u novoj Misiji. One ostadoše u svojoj *Porcijunkuli*, vjerujem zahvalna srca pjevajući poput sv. Franje: *Hvaljen budi, moj Gospodine, za sve darovano.*

s. Kata Karadža

Svjetski dana misija i 40. obljetnica bolnice u Luhwinji

Bit ćete mi svjedoci (Dj 1,8) geslo je kojim nas ove godine Crkva o proslavi Svjetskog dana misija podsjeća da smo svi pozvani naviještati Radosnu vijest. Svatko u svoje vrijeme i na svoj način to shvati, prihvati i čini.

Ovogodišnju proslavu Svjetskog dana misija ujedinile smo s još jednom, slavljenja vrijednom stvarnošću koja je plod našeg misijskog djelovanja i svjedočenja. Naime, prije nešto više od 40 godina počeo je rad jednog medicinskog dispanzera kojeg smo mi Školske sestre franjevke u Luhwinji gradile, vodile i činile da raste. Bio je to plodonosan rast, na radost i sreću cijelog jednog naroda. S vremenom je ovo mjesto našega apostolata postala lijepa, funkcionalna seoska bolnica. Naravno, s njezinim stvaranjem i djelovanjem povezano je puno ruku, puno žrtava, puno dobrotvora, puno dobre volje i želje činiti dobro i umanjiti bijedu ljudi oko sebe. Sve je to, zar ne, sastavnica misijskog djela koje smo obilježile 23. listopada, na Svjetski dan misija.

Misu zahvalnicu zajedno s deset svećenika slavilo je veliko mnoštvo naroda Božjega. Svi su u molitvi i zahvaljivanju, plesom izražavali svoju radost. Nitko nije bio umoran iako je sveta misa trajala više od tri sata.

Mi sestre, molitvom smo htjele ponajprije Gospodinu izreći zahvalnost za život kojeg nam je dao, za zdravlje da mu možemo služiti, za misijsko zvanje kojim nas je dozvao u Afriku, za svako dobro djelo koje je preko nas učinio, za kušnje iz kojih smo izišle jače, snažnije i izdržljivije, za sve liječene i izliječene bolesnike pa i one koji su preko nas ugledali lice Gospodnje, za... Ovaj niz razloga za zahvalu nije lako sažeti jer svaki dan primamo brojne darove Božje.

Nakon svećane svete mise, nastavili smo slavlje za zajedničkim stolom. Uz sve uzvanike, obilat ručak imali su i svi bolesnici na odjelima.

Znakovito je da smo se nakon 40 godina života i djelovanja na afričkom tlu sastale upravo u Luhwinji odakle je sve krenulo, gdje smo najprije pustile redovničko korijenje. Ovdje smo naviještajući Božju riječ, posijale sjeme koje raste - uvijek u njegovo ime i njegovom snagom.

Neka se Gospodin slavi po svima koji čine dobro radi imena njegova.

s. Mirabilis Višić

BOŽIĆNE ČESTITKE

Francisco Rizi, Prikazanje Isusovo u hramu

... bvali, diči Boga,
što je posl'o Šinka svoga.

I Riječ tijelom postade i nastani se među nama i vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima kao Jedinorodenac od Oca – pun milosti i istine. (Iv 1,14)

U punini ovih riječi osjetimo radost Novorođenoga u srcu.

Svima sretan Božić žele

vaše sestre iz Sinja

* * *

Narod koji je u tmini hodio, svjetlost vidje veliku... (Iz 9,1)

Drage sestre, Božić je blagdan koji u nama budi čežnju i uspomene; uspomene na ljepotu i toplinu iz prošlosti, nadu blagoslovljene budućnosti.

Budimo svjetlo kako bi svatko video Isusa u našim riječima i djelima.
Budimo svjetlo kako bi vidjeli Isusa u nama.

Sretan i blagoslovjen Božić žele vam

vaše sestre iz Imotskoga

* * *

Novorođeni kralju,
učini nas ljudima
radosti, topline, ljubavi i mira!
Pomozi nam da naša srca i naše zajednice
budu tople jaslice tvoga boravka među ljudima
kako bi nas oni koje susrećemo prepoznali
kao nositeljice nade u svijetu!

Ovim mislima vama drage sestre i čitatelji *Odjeka* čestitamo i želimo sretan Božić.

Vaše sestre iz Vrbanićeve, Zagreb

* * *

*Narodi nam se Kralj nebeski...
Na tom mladom ljetu veselimo se.*

Sestrama, dobročiniteljima i čitateljima *Odjeka* sretan Božić i novu godinu žele

sestre iz Knina

* * *

No andeo im reče: Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin. (Lk 2,10-12)

Ne bojmo se ni mi biti hrabre nositeljice Božje ljubavi prema nama. Blagdan Kristova rođenja bio nam izvor radosti i hrabrosti.

Sretan Božić i blagoslovljenu novu 2023. godinu žele vam i čestitaju

sestre s Dobroga, Split

* * *

*Koliko puta ti si se za me rodio,
O malo dijete Isuse! (V. Nazor)*

Svaki put On se rađa u duši našoj kad sine nada,
kad gledamo dalje od naših boli i briga,
kad idemo u susret nekom tko nas treba...

Čestit Božić i blagoslovljenu novu godinu žele

sestre iz Trpnja

* * *

Toliko smo potrebni, Mali Isuse,
Tvoje svjetlosti u tami naše noći.
Toliko smo potrebni, Mali Isuse, milosrdne
Tvoje ljubavi u svojoj suhoći.
Toliko smo potrebni, Mali Isuse,
Tvoje blage nježnosti u svojim teškim riječima.
Toliko smo potrebni Tebe, Mali Isuse,
u svim svojim danima i u svim svojim djelima.

Drage sestre, neka nam Dijete Isus ovoga Božića donese svoju
svjetlost, ljubav, blagost i mir!

Sretan i blagoslovjen Božić!

Vaše sestre iz Frankfurta

* * *

Drage sestre i čitatelji *Odjeka!*

Božić nam nosi poruku mira, zajedništva i ljepote življenja koju nam Bog dariva po Novorođenom. U njemu se Bog toliko unizio i

postao malen kako bi nas potaknuo na jednostavnost, darovao nam ljubav kako bismo i mi njemu umjeli uzvratiti ljubavlju.

Radostan Božić i sretnu novu godinu, žele vam

sestre iz Darmstadt-a

* * *

Gospodine se neumorno spušta u našu svakodnevnicu.

Drage sestre, dopustimo Božiću da nam srce ispuni toplinom, lice ozari vedrinom. Njegov mir i dobro neka prožme naše dane.

Koračajmo zajedno u nadi i u novoj 2023. godini.

Čestit Božić žele

sestre iz Paga

* * *

Gospodin dolazi!

On uvijek dolazi ako smo spremne za njegov tih i nevidljivi prolaz kroz vrata naših srdaca. Ljubav koju Gospodin utjelovljuje u malom djetetu neka nas ispuni i osposobi da u vjeri otvorimo svoj um i srce njegovu dolasku.

Drage sestre, o jubileju Provincije i spomenu stogodišnje Božje milosti koja nas vodi, želimo da nas njegova blizina posebno obasja ovoga Božića.

Milosna nam svima bila nadolazeća godina.

Sestre s Lovreta

* * *

Olangalire arhahôla. – Onaj tko živi nadu, ne umire.

(Kongoanska narodna izreka)

Neka nam slavljenje Božića, utjelovljenja Božjega obećanja i ljubavi bude prigoda obnove vjere u Božje obećanje i zauzetosti za brata čovjeka. Nosimo mu životvornu nadu i radost unatoč patnjama.

Čestit Božić!

Vaše odgajanice i sestre u DR Kongu i Ugandi

* * *

*Ukrijepite ruke klonule, učvrstite koljena klecava!
Recite preplašenim srcima: Budite jaki, ne bojte se!
Evo Boga vašega (...) on sam hita da nas spasi! (Iz 35,3-4)*

S ovim mislima, pune vjere i nade podimo u duhu zajedništva do Betlehema i vidimo što nam je Gospodin pripravio. Dariva čovječanstvo samim sobom. Stoga kličemo: Čestit Božić!

Sretnu i blagoslovljenu novu 2023. sestrama Provincije i Družbe, prijateljima, dobročiniteljima i čitateljima *Odjeka* žele

sestre iz Sigurate, Dubrovnik

* * *

Rosite nebesa odozgor i oblaci daždite pravednika da procvjeta spasiteljem. (Iz 45,8)

Bože, ti si nam po proroku Izajiji nagovijestio Spasiteljevo rođenje od Djevice Marije. Spasitelju, hvala ti za tvoj dolazak! Rodio si se da svijet oslobodiš od grijeha, pomiriš čovjeka s Bogom i vratiš ga u život.

U ozračju ove radosne vijesti, sestrama čestitaju sveto Isusovo rođenje i blagoslovljenu 2023. godinu žele

sestre iz Kaštel Lukšića

* * *

On dolazi.

Dolazi svakog trena.

Drage sestre, neka naš dom bude odsjaj Betlehema a srce tople jaslice gdje će se svakog dana rađati On i zauvijek ostati Emanuel, s nama Bog!

Na dobro vam došlo porođenje Gospodinovo!

Sestre iz Glagoljaške, Split

NAŠI POKOJNICI

S. M. Branimira Čarić

*Blagoslovjen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista,
Otac milosrđa i Bog svake utjehe! (2 Kor 1,3)*

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 10. listopada 2022. u Splitu, u 93. godini života i 71. redovništva blago je u Gospodinu usnula naša sestra Branimira Čarić.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u srijedu 12. listopada u 14 sati u Splitu na groblju Lovrinac. Sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovođa u samostanskoj kapeli na Lovretu.

Oproštajni govor

Prije desetak dana s. Branimiri naglo se pogoršalo zdravstveno stanje. Iako nije imala većih tegoba, visoka životna dob i nemoć učinili su da se s. Branimira postupno približavala vječnoj nebeskoj domovini. Okrijepljena svetim sakramentima blago je u Gospodinu preminula u ponedjeljak, 10. listopada.

Ljubica Čarić rođena je 11. rujna 1930. godine u Brnazama kao prvo od četvero djece oca Stipe i majke Marinke, rođene Radović. Krštena je nekoliko dana nakon rođenja u Župi Gospe Sinjske u Sinju.

Kako je uobičajeno bilo u to vrijeme, kršćanske su obitelji učile djecu molitvi i poštenom životu. Tako nije bilo čudno da se Ljubica odlučila služiti Kristu u redovničkoj zajednici. U kandidaturu na Lovretu ulazi s nepunih 18 godina, u novicijat o blagdanu Velike Gospe 1952., a doživotne zavjete polaže 5. listopada 1956. godine. Sa završenom osnovnom školom u samostanu je rado prihvatile obuku o šivanju. Taj lijepi zanatski rad usavršila je tako dobro da je imala pune ruke posla cijeli svoj radni vijek, a do prije nekoliko godina s

velikom željom je tražila što još može sestrama na Lovretu pokrpati. Ono što je ona precizno pokrpala moglo je trajati još nekoliko godina.

S. Branimira je uvijek nastojala biti fizički aktivna i neprikovana uz postelju. U tomu je bila uporna što je bio znak svježe kršćanske duše koju samo tijelo podsjeća na godine i kratak životni vijek na zemlji. Njezina duša bila je mlada: otvorena za razmišljanje i put u nepoznato. Nama koji smo aktivni i možda preaktivni to je izgledalo gotovo kao nevjerljivatna borba za aktivnost kada snage sve više napuštaju tijelo. No, ako netko od nas doživi njezine godine, vjerojatno će shvatiti kako duša može ići naprijed, dok tijelo ide nezaustavno natrag.

Vrijedni rad ruku s. Branimire osobito poznaju braća franjevci čiji su habitu njima samima značili onaj vanjski habitus u kojem su se svakodnevno kretali. Poznato je da je stare habite svojim umijećem učinila novim, te da su tako prepravljeni nošeni još godinama. Osobito je to bilo važno u godinama kada se teško dolazilo do finansijskih sredstava, tako da se trud s. Branimire dugo pamtrio i visoko cijenio. Radila je i u radionici crkvenog ruha, izradi madracu, jorgana i step-deka što je godinama sestrama bio jedini izvor prihoda. Mnogim sestrama je bila učiteljica pletenja, a lijepa iskustava iz godina početnog odgoja i mladosti pamte se dugo. Osim na Lovretu, djelovala je u podružnicama: Trpanj, Dubrovnik, Zadar i Sinj.

Na kraju ovozemaljskog života molitva je jedini i sigurni oslonac koji održava čovjeka, čak i ako je prikovan uz bolesničku postelju. Osobito će pamtititi posljednje danje života s. Branimire kad je bila u teškom stanju u bolnici. Tijelo više ne sluša, funkcije se gase, a izgled je već odavno promijenjen. No, svijest je još tu. Teško razumljivo ponovila je nekoliko puta da pozdravim sve sestre, s naglaskom na sve. Rekla sam joj da molimo za nju, na što je odgovorila: „Ja vjerujem“. Sada, dok je ona u uživanju svega onoga što je nama još nedostupno, ja kažem: „Vjerujem da sve nas gleda i moli za nas“.

Hvala vam s. Branimira za primjeran redovnički život, za iskrenost, marljivost i nesebičnost.

U ime Školskih sestara franjevaka Krista Kralja Provincije Presvetog Srca Isusova izražavam sućut vašoj obitelji.

Pokoj vječni daruj joj Gospodine i svjetlost vječna svijetlila joj! Počivala u miru Božjem!

s. Lidija Bernardica Matijević, *provincijska predstojnica*

Sestre naše Družbe

S. M. Branimira Čarić, živjela 92 godine, u Družbi 70 godina
preminula 10. listopada 2022., Split

S. M. Celeste Stazinsky, živjela 85 godina, u Družbi 69 godina
preminula 26. studenoga 2022., Lemont

Izdaje:
Provincijalat
Provincije Presvetoga Srca Isusova
školskih sestara franjevaka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9
Tel.: 021/ 319-805
Faks: 021/ 319-358

E-mail:
skolske-sestre-franjevke@st.ht.hr

web:
skolske-sestre-franjevke.hr

Odgovara:
s. Lidija Bernardica Matijević

Uredništvo:
s. Marina Fuštar
s. Natanaela Radinović
s. Mirjana Puljiz

Naslovница:
s. Karolina Bašić

Oblikovanje:
Silvio Družetić

Tisk:
Jafra-print d.o.o.

